

Posudek na doktorskou disertační práci Mgr. Markéty Holubové

Likutej amarim a chasidská spiritualita

Předložená disertační práce je už výběrem svého tématu originální a přínosná, poněvadž je věnována jednomu ze základních děl východoevropského chasidismu, přesněji jeho směru Chabad. Čeští badatelé se hnutím Chabad dosud zabývali v rámci obecné charakteristiky chasidismu a jeho myšlenkového světa, který laičtí čtenáři, ale i odborníci vnímají většinou prismatem zpracování chasidských vyprávění Jiřím Mordechajem Langerem nebo Martinem Buberem.

Mgr. Holubová svou disertační práci dělí v podstatě na tři části: V první představuje historické a společenské pozadí vzniku a historie polského chasidismu, specifiku jeho náboženských projevů a jeho hlavní osobnosti. Věnuje se pak přímo historii a nábožensko-společenské podstatě Chabadu a především působení zakladatele lubavičské dynastie Šneura Zalmana z Ljady. V další části autorka disertace uvádí svůj komentovaný překlad vybraných kapitol ze stěžejního spisu Šneura Zalmana „Likutej amarim - Tanja“, tato část práce je nejobsažnější, doplněná velmi podrobným kritickým aparátem, který přesně odpovídá jak jejímu badatelskému záměru, tak potřebám přeloženého textu. Početné a pečlivé poznámky pod čarou tedy obsahují jednak odkazy na prameny a odbornou literaturu, jednak dávají nahlédnout do klasického stylu „autorské dílny“ Šneura Zalmana prostřednictvím identifikací citovaných nebo parafrázovaných tradičních literárních zdrojů (Starý Zákon, Talmudy, rabínská a mystická literatura). Tímto způsobem je zpracován jak vlastní překlad hebrejského textu „Likutej amarim“, tak kapitola obsahující komentář. Na tomto místě je třeba vysoce ocenit preciznost autorky disertace, která se musela vyrovnat s obsahově nelehkým originálním textem, vyznačujícím se typickou lapidární až fragmentární stylistikou, která při převodu do jiného jazyka vyžaduje časté doplňky. Překlad „Tanji“ do češtiny, uvedený v disertaci, se autorce nesporně podařil, poněvadž kromě vystižení obsahové stránky se úspěšně pokusila i o zachování stylistického charakteru originálu. Komentář je vystavěn podobně s respektem k logické návaznosti a metodě výkladu Šneura Zalmana, mj. sleduje jeho charakteristickou argumentaci včetně používání příměrů a podobenství

V závěrečné části práce nesporně zaujme shrnutí současného rozvoje Chabadu a jeho působení v různých částech světa. Jde o aktuální informaci i vzhledem k etablování Chabadu v České republice od poloviny 90. let 20. století.

Při posuzování předložené práce chci vyzvednout autorčin styl překladu i výkladu, velmi kultivovaný jazyk a pečlivou stylizaci. Mám jen několik drobných dotazů spíše formálních:

1. Proč je průběžně zachovávána zvyklost tradičního judaismu eliminovat kmenovou samohlásku v Božím jménu (B-h) a jeho odvozeninách?
2. Proč se průběžně střídá termín „chasidismus“ a jeho hebrejský ekvivalent? Navíc „chasidut“ je takto třeba skloňovat, samozřejmě v příslušném rodu (hebr. F, na s. 20 např. užít jako M).
3. Proč velká písmena u adjektiv Písemná a Ústní Tóra?
4. Proč je citován a v bibliografii uveden katolický překlad Bible?
5. Proč žargonová výslovnost „rebes“?
6. V bibliografii postrádám publikaci On Learning Chassidus (s. 171, p. 21).
7. Nerozumím s. 260, p. 770 (o Litvacích), snad anakolut?

8. Bibliografii k osobnosti Nachmana z Braclavi by bylo možno doplnit o Příběhy Rabi Nachmana v překladu a se studií T. Krekulové (Argo, Praha 2005). Dále která stať z Židovské ročenky 2004/2005 se mívá (s. 282)?

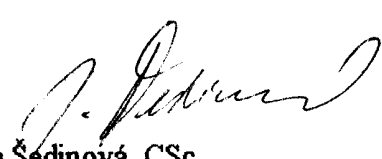
Celkové hodnocení:

Disertační práce Mgr. Markéty Holubové je velmi přínosná svým obsahem i výsledky, dokazuje autorčinu odbornou úroveň a splňuje všechny požadavky kladené na doktorskou disertační práci. Text má promyšlenou koncepci, je věcně vyvážený a v jednotlivých kapitolách přehledně uspořádaný; doprovází jej podrobný a správně formulovaný poznámkový aparát využívající bohaté prameny a odbornou literaturu, uvedené v závěrečné bibliografii. Nesporně vhodné a užitečné je zařazení jmenného rejstříku. Precizně formulovaný závěr shrnuje výsledky studia a oprávněně zdůrazňuje přínos k pochopení myšlenkového světa, který je prostředím středoevropského judaismu zcela cizí a do nedávné doby mu byl naprosto neznámý. I z tohoto důvodu by bylo záhodno, aby komentovaný český překlad „Likutej amarim“ byl publikován, samozřejmě s doprovodnou studií.

Kvalitně a vyčerpávajícím informativním způsobem je zpracován též autoreferát.

Závěrem bez výhrad doporučuji přijmout předloženou práci k obhajobě jako podklad k udělení titulu Th.D.

V Praze dne 12. června 2006.

Doc. PhDr. Jiřina Šedinová, CSc.
vedoucí oboru hebraistika
Ústav Blízkého východu a Afriky FF UK